



DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE INVESTICIONIM FONDOVIMA
"MANAGEMENT SOLUTIONS" DOO BANJA LUKA

**PRAVILA ZA OSTVARIVANJE PRAVA GLASA
PO HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI
IZ PORFELJA FONDA**

Banja Luka, juli 2016. godine

Na osnovu člana 304. stav 1 tačka i.) Zakona o privrednim društvima (Službeni glasnik RS broj 127/08, 58/09, 67/13), člana 28a. Zakona o investicionim fondovima («Sl. glasnik RS», br. 92/06 i 82/15), u daljem tekstu: Zakon, i člana 61. Pravilnika o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima («Službeni glasnik RS», br. 105/15) i člana 40. Statuta Društva za upravljanje investicionim fondovima «MANAGEMENT SOLUTIONS » d.o.o. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) Upravni odbor Društva dana 08.07.2016. godine donosi:

PRAVILA ZA OSTVARIVANJE PRAVA GLASA PO HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI IZ PORTFELJA FONDA

1. Osnovne odredbe

Pravilima za ostvarivanje glasačkog prava i drugih prava iz hartija od vrijednosti koji pripadaju imovini fonda/ova kojima Društvo upravlja (u daljem tekstu: Pravila) utvrđuju se mjere i postupci:

- praćenje značajnih događaja i radnji vezanih za emitenta;
- ostvarivanje glasačkih prava u skladu sa investicionim ciljevima, politikom i strategijom ulaganja pojedinog fonda kojim Društvo upravlja;
- sprečavanje ili upravljanje sukobima interesa, odnosno rizicima koji proizilaze iz ostvarivanja glasačkih prava.

Glasanje na skupštinama akcionara predstavlja najznačajniji dio dijaloga kojeg Društvo ima sa emitentima čiji finansijski instrumenti čine imovinu fondova kojima Društvo upravlja i sastavni je integralni dio investicionog procesa Društva.

Društvo ostvaruje glasačka i druga prava iz hartija od vrijednosti, koji pripadaju imovini fonda kojim Društvo upravlja, na način da zaštiti i ostvari interese akcionara, odnosno vlasnika udjela u fondovima, a sve u skladu sa investicionim ciljevima i strategijom ulaganja pojedinog fonda kojim Društvo upravlja.

Društvo, kada je god to moguće, izvršava glasačka i druga prava iz hartija od vrijednosti na konzistentan način. Takođe, pri izvršavanju ovih Pravila uzima se u obzir specifične okolnosti pojedinih emitenata.

Ova Pravila se ažuriraju godišnje, kako bi pratila, odnosno obuhvatila nova pravila korporativnog upravljanja i tržišne prakse (ukoliko do njih dođe), a odobrava ih Upravni odbor Društva.

2. Upravljanje i principi korištenja glasačkih i drugih prava

Društvo ulaže sredstva u ime i za račun fondova kojima upravlja u različite emitente iz različitih zemalja saglasno propisanoj strukturi portfelja. S obzirom na veličinu pojedinog fonda i diverzifikaciju udjela u ukupnom pravu glasa u nekom emitentu, koje Društvo ima u ime i za račun fonda, može biti izuzetno mali. Stoga će Društvo prilikom ostvarivanja glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti koji pripadaju imovini fonda u obzir uzimati isplativost odluke i ekonomske učinke na imovinu fonda, kao i učinak koji bi donesena odluka potencijalno mogla imati na postizanje najboljeg ishoda za fond u kratkoročnom i dugoročnom periodu.

Principi koji opisuju korištenje glasačkih i drugih prava iz hartija od vrijednosti koje pripadaju imovini fonda kojim Društvo upravlja uključuju:

1. aktivno podržavanje prijedloga na skupštinama koji pomažu stvaranju vrijednosti za akcionare emitenata u srednjem i dugom roku;
2. podsticanje emitenata pri implemetniranju politika i procedura koje im osiguravaju održivost i socijalnu odgovornost;
3. suprostavljanje prijedlozima koji ugrožavaju interese akcionara i opšte prihvaćene principe korporativnog upravljanja i korporativne socijalne odgovornosti;
4. korišćenje mehanizama zaštite interesa fonda kao akcionara u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava i drugim propisima.

Ova Pravila poseban naglasak stavljaju na nestandardne tačke glasanja na skupštinama akcionara emitenata, tako da Društvo aktivno glasa za tačke dnevnog reda skupština koje su:

- sporne;
- potencijalno loše utiču na vrijednost imovine akcionara emitenta;
- povezane sa elementima lošeg korporativnog upravljanja ili socijalne odgovornosti;
- strateške važnosti za kompaniju.

Društvo će učestvovati u ostvarivanju svih glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti koja pripadaju imovini fonda, a posebno kada ustanovi da postoji mogućnost uticaja na donesene odluke u korist fonda.

Navedeno ne sprječava Društvo da se povremeno suzdrži od glasanja.

3. Praćenje značajnih događaja i radnji vezanih za emitenta

Društvo prati i dobija informacije o značajnim događajima vezanih za emitente na način da zaposleni Društva zaduženi za ulaganje sredstava u hartije od vrijednosti (Front office) prate emitenta putem:

- dobijenih materijala za skupštinu od samog emitenta;
- objava svih informacija i materijala na portalu tržišta kapitala – banjalučke berze;
- dostupnih podataka na web stranicama Komisije za hartije od vrijednosti RS i Centralnog Registra hartija od vrijednosti RS;
- iz sredstava javnog informisanja;
- direktnog obraćanja emitentu (putem dopisa, zahtjeva i sl. za dobijanje informacija i neophodnih materijala).

4. Postupak ostvarivanja glasačkih prava

Društvo je dužno prilikom glasanja na redovnim i vanrednim skupštinama rukovoditi najboljim interesima akcionara, odnosno vlasnika udjela fonda, tj. najboljim interesima fondova kojima Društvo upravlja.

Društvo svoje glasačko pravo ostvaruje na osnovu vlastite procjene o uticaju odluke skupštine na vrijednost akcija, te će podržavati one odluke za koje smatra da će povećati vrijednost akcija, a glasaće protiv odluka za koje vjeruje da će imati negativan uticaj na vrijednost akcija.

O učestvovanju na skupštinama i glasačkoj politici, Društvo odlučuje za svaku skupštinu posebno, ali uvijek u najboljem interesu svojih Investitora (akcionara i vlasnika udjela), odnosno fondova kojima upravlja.

Prijedlog o učestvovanju na skupštini podnosi jedinica Front office uz obrazloženje zašto se predlaže učestvovanje na skupštini.

Odluku o učestvovanju na skupštinama, odnosno o glasanju na istima, donosi nadležni član Uprave Društva na prijedlog jedinice Front office. U slučaju fizičke odsutnosti člana Uprave moguće je i donošenje odluke telefonskim putem ili e-mailom.

Investicioni menadžeri u Operativnoj jedinici zaduženoj za upravljanje imovinom fonda (Front office), pripremaju prijedloge glasanja po tačkama dnevnog reda skupština akcionara emitenata iz portfelja fondova i dostavlja Upravi na davanje saglasnosti.

Uprava Društva donosi konačnu odluku o načinu glasanja. Glasanje na skupštini može se realizovati lično (u tom slučaju Uprava zastupa interese fonda), putem punomoćnika i pismeno.

Uprava Društva donosi odluku da glasanje povjeri nekom punomoćniku kojeg za takvo glasanje odredi i pismeno opunomoći. U slučaju opunomoćenja, punomoć i instrukcija o glasanju moraju biti predane punomoćniku u pisanoj formi. Punomoćnik je dužan predati izvještaj o načinu glasanja Društvu po završetku skupštine (najkasnije u roku od dva radna dana).

Društvo je dužno arhivirati punomoć, instrukcije o glasanju, pismeno glasanje, kao i svu ostalu dokumentaciju koja je bila potrebna u procesu ostvarivanja glasačkih prava.

Postupak ostvarivanja glasačkih prava se pokreće naročito u slučaju ako su upitni slijedeći opšte prihvaćeni principi:

- emitent mora biti transparentan prema svojim akcionarima po pitanju cjelokupnog poslovanja i objavljivati dovoljno informacija o finansijskim, poreskim, socijalnim rizicima i aspektima i mjerama koje preduzima kako bi se nosio sa takvim rizicima;
- emitent mora poštovati prava svih akcionara po principu „jedna akcija – jedan glas“, Društvo će biti veoma kritično ukoliko se odstupa od ovog pravila;
- emitent je dužan pružiti tačne finansijske informacije i alocirati raspoloživi kapital na efikasan, tačan i socijalno odgovoran način. Navedeno se odnosi i na politiku dividendi, akvizicije (preuzimanja), strateška partnerstva, raspolaganje imovinom velike vrijednosti, nagrađivanje menadžmenta i sl.
- slijedeći događaji moraju biti ekonomski opravdani: događaji povezani sa promjenom u strategiji emitenta, promjene u osnivačkim dokumentima emitenta, promjene u vlasničkoj, odnosno kapitalnoj strukturi emitenta uslijed između ostalog: akvizicija, restrukturiranja, promjeni ciljeva emitenta i značajnoj promjeni u količini akcija u slobodnoj prodaji, povećanja i smanjenja osnovnog kapitala i dr.
- upravljanje emitentom mora biti efikasno sa dovoljno nezavisnih kontrola i transparentnim procedurama za imenovanje novih rukovodilaca, internih i spoljnih revizora, upravnih i nadzornih organa;
- emitent mora poštovati opšte prihvaćene principe ponašanja povezane sa ljudskim pravima, uslovima rada i zaštite okoline.

5. Upravljanje sukobima interesa, odnosno rizicima koji proizilaze iz ostvarivanja glasačkih prava

Društvo donosi odluke putem kojih se ostvaruju glasačka prava uvijek i jedino u cilju ostvarivanja najboljih interesa akcionara, odnosno vlasnika udjela u fondovima kojima Društvo upravlja kako bi im se na taj način dugoročno zaštitila i povećala vrijednost njihove imovine.

Prilikom ostvarivanja glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti u imovini fonda do sukoba interesa može doći :

- kada lice, zaposleni Društva učestvuje u donošenju odluke o ostvarivanju glasačkih i drugih prava, ima interese koji ne odgovaraju interesima fonda,
- kada lice, zaposleni Društva ima interese koji ne odgovaraju interesima fonda, a izvjesno je da može pokušati uticati na donošenje odluke o glasačkim i drugim pravima.

Kako bi spriječilo i/ili ukoliko to nije moguće kvalitetno upravljalo sukobima interesa koji proizilaze iz ostvarivanja glasačkih prava, Društvo preduzima slijedeće mjere:

- isključivo Uprava Društva donosi odluke o ostvarivanju glasačkih i drugih prava,
- Društvo je propisalo efikasnu Politiku upravljanja sukobom interesa, odnosno upravljanja ličnim transakcijama kojom obavezuje sve zaposlene da prilikom sklapanja ličnih transakcija osiguraju da iste ne dođu u sukob sa dužnostim akoje imaju prema Društvu, fondovima kojima Društvo upravlja i njihovim akcionarima i vlasnicima udjela

- Lice zaduženo za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima može u svakom trenutku zatražiti uvid u stanje ii transakcije po klijent računima hartija od vrijednosti svih zaposlenih u Društvu.

Ukoliko zaposleni Društva koji je uključen u postupak ostvarivanja glasačkih prava ima saznanje o bilo kojem očiglednom ili stvarnom sukobu interesa, mora takav sukob interesa u pisanoj formi prijaviti Upravi Društva i licu zaduženom za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima.

Upravi Društva i lice zaduženo za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima dužni su razmotriti da li prijavljeni sukob interesa zaista postoji, a cijeli slučaj Društvo je dužno dokumentovati i arhivirati.

U slučaju kada Društvo utvrdi postojanje sukoba interesa kod donošenja odluka o načinu ostvarivanja glasačkih i drugih prava , Društvo će preduzeti slijedeće mjere i postupke:

- lice zaduženo za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima pismeno će upozoriti zaposlenog/ne Društva koji učestvuju u slučaju u kojem bi moglo doći ili je došlo do sukoba interesa, kao i upravu Društva da je došlo do kršenja ili bi moglo doći do kršenja odredbi ovih Pravila i Politike o sprečavanju sukoba interesa
- održaće se sastanak zaposlenih Društva koji učestvuju u slučaju u kojem bi moglo doći ili je došlo do sukoba interesa, Uprave društva i aica zaduženog za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima, na kojem će se pokušati donijeti takva odluka koja neće biti u sukobu sa ovim Pravilima i Politikom o sprečavanju sukoba interesa, a ako to nije moguće donošenje odluke prepustiće se Upravnom odboru Društva.

Rizik ostvarivanja prava glasa na skupštinama emitentata iz portfelja fonda je rizik koji proizilazi iz moguće nedovoljne informisanosti i obavještenosti predstavnika fonda u skupštini akcionara emitenta, koje za posljedicu može imati neadekvatno glasanje po tačkama dnevnog reda koje su neuobičajene za redovno poslovanje emitentata, a potencijalno loše mogu da utiču na vrijednost imovine investitora emitenta, te sve u direktonoj korelaciji sa lošim korporativnim upravljanjem ili socijalnom odgovornosti emitenta.

6. Evidencija postupka ostvarivanja glasačkih i drugih prava

Društvo će kontinuirano voditi evidenciju o svim aktivnostima povezanim sa ostvarivanjem glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti emitentata iz portfelja fonda, kao i o svim odlukama o glasanju na skupštinama emitentata.

Za vođenje evidencije, kao i za arhiviranje povezane dokumentacije zadužena je Operativna jedinica (Front office),

7. Transparentnost i izvještavanje

Društvo je transparentno u pogledu ostvarivanja glasačkih i drugih prava iz hartija od vrijednosti. Kopija ovih Pravila objavljuje se na internet stanici Društva.

Pored ovih Pravila Društvo na internet stranici objavljuje:

- najave skupština akcionara emitenata iz portfelja fonda/ova
- izvještaj o glasanju predstavnika Društva po tačkama dnevnog reda na održanim skupštinama akcionara emitenata iz portfelja fonda

Ova Pravila stupaju na snagu danom donošenja.

Broj UO: ___/16
Datum: 08.07.2016.

Predsjednik Upravnog odbora

Vladimir Šajatović